

Przedstawienie wyników badań w zakresie deklaracji dotyczących spożywania alkoholu przez uczniów krakowskich szkół podstawowych

**Miejskie Centrum
Profilaktyki Uzależnień
w Krakowie**

Źródła informacji

- Badania ankietowe MCPU prowadzone są wśród uczniów podczas szkoleń profilaktycznych.

Badanie wykonywane jest techniką anonimowej ankiety audytoryjnej.

Ankieta to standaryzowana technika otrzymywania informacji w procesie wzajemnego komunikowania się, w której porozumiewanie odbywa się w formie pisemnej, a więc bez pośrednictwa osoby badającej (tj. ankietera). Ankieta stanowi technikę o wysokim stopniu „samoczynności”, rola osób badających sprowadza się jedynie do rozprowadzenia i zebrania kwestionariuszy ankiety. Kwestionariusz ankiety jest tak opracowany, aby respondent mógł go wypełnić bez pomocy innej osoby (Sołoma, 2002).

Wybór tej techniki badawczej:

- umożliwia szybsze i tańsze uzyskanie danych od dużej społeczności przestrzennie rozproszonej,
- eliminuje wpływ osoby badającej, jaką jest ankieter, w przypadku wywiadu,
- z reguły bardziej sprzyja kształtowaniu się u respondentów poczucia anonimowości, a w ślad za tym także i psychicznej gotowości do udzielenia odpowiedzi szczerych, nawet na pytania drażliwe,
- wyklucza błędy ankieterskie (jako że ankieter nie bierze udziału w badaniu),
- ułatwia uzyskiwanie daleko idącej jednolitości materiałów, a to z racji zastosowania wysoce standaryzowanego zestawu pytań i instrukcji pouczającej o zapisywaniu odpowiedzi (ibidem).

Deklaratywne badania ankietowe

- Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie corocznie (od 2011 roku) przygotowuje raport z badań ankietowych przeprowadzanych na grupie około 5 000 - 10 000 uczniów krakowskich szkół dotyczące m.in. postaw wobec używania substancji psychoaktywnych, zachowań ryzykownych oraz stylu życia. Raporty są dostępne na stronie: www.mcpu.krakow.pl
- W latach 2011-2022 badanami objęto 59 786 respondentów – uczniów krakowskich szkół.

Przebieg badań:

Ankiety zastosowane w badaniu dotyczyły takich obszarów jak:

- podejmowane przez uczniów aktywności oraz częstotliwość ich realizowania,
- używanie substancji psychoaktywnych oraz sposób wchodzenia w ich posiadanie,
- możliwe konsekwencje spożywania alkoholu,
- przekonania osób bliskich na temat potencjalnego spożywania alkoholu przez respondenta.

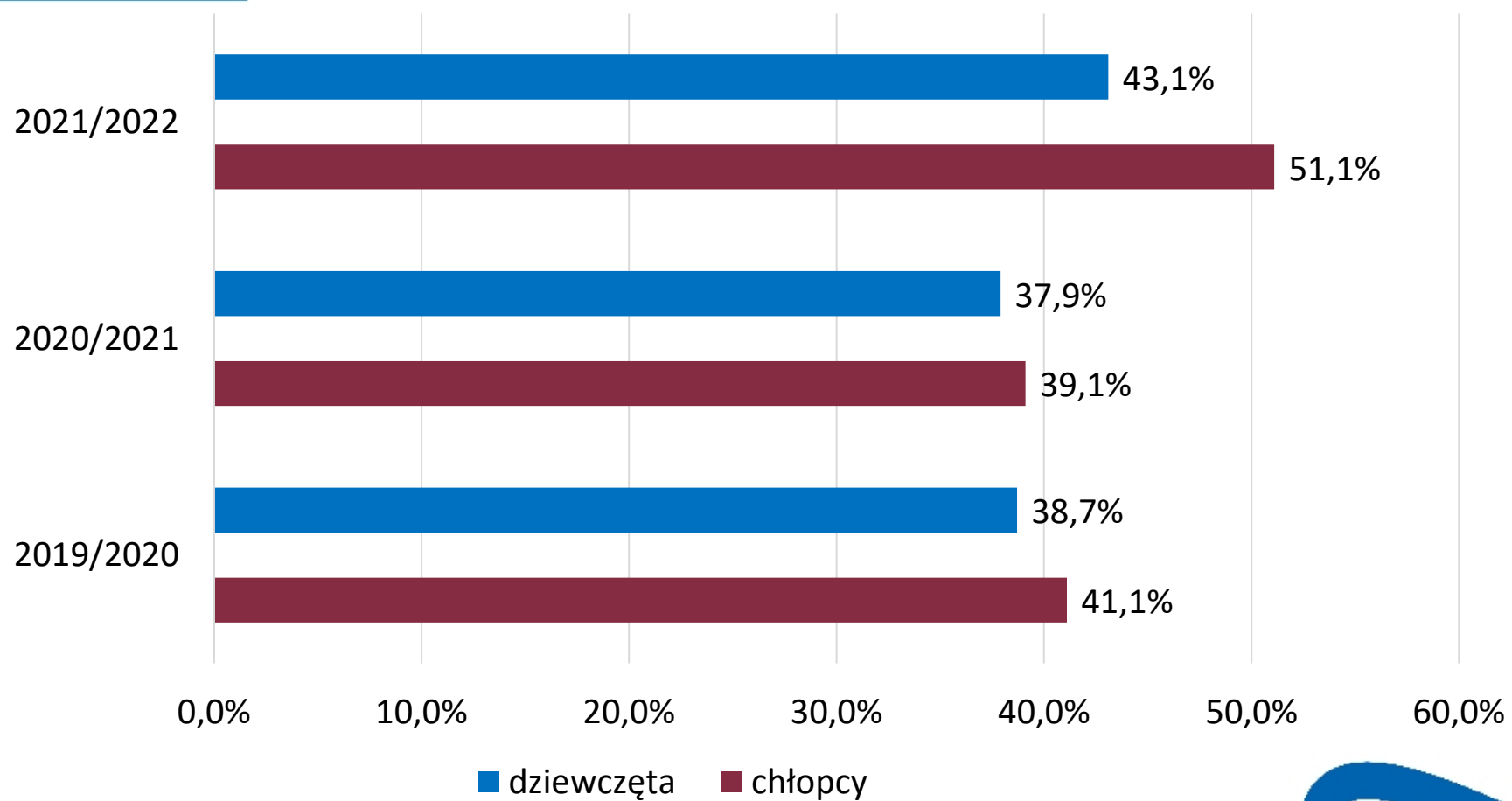

Wyniki badań:

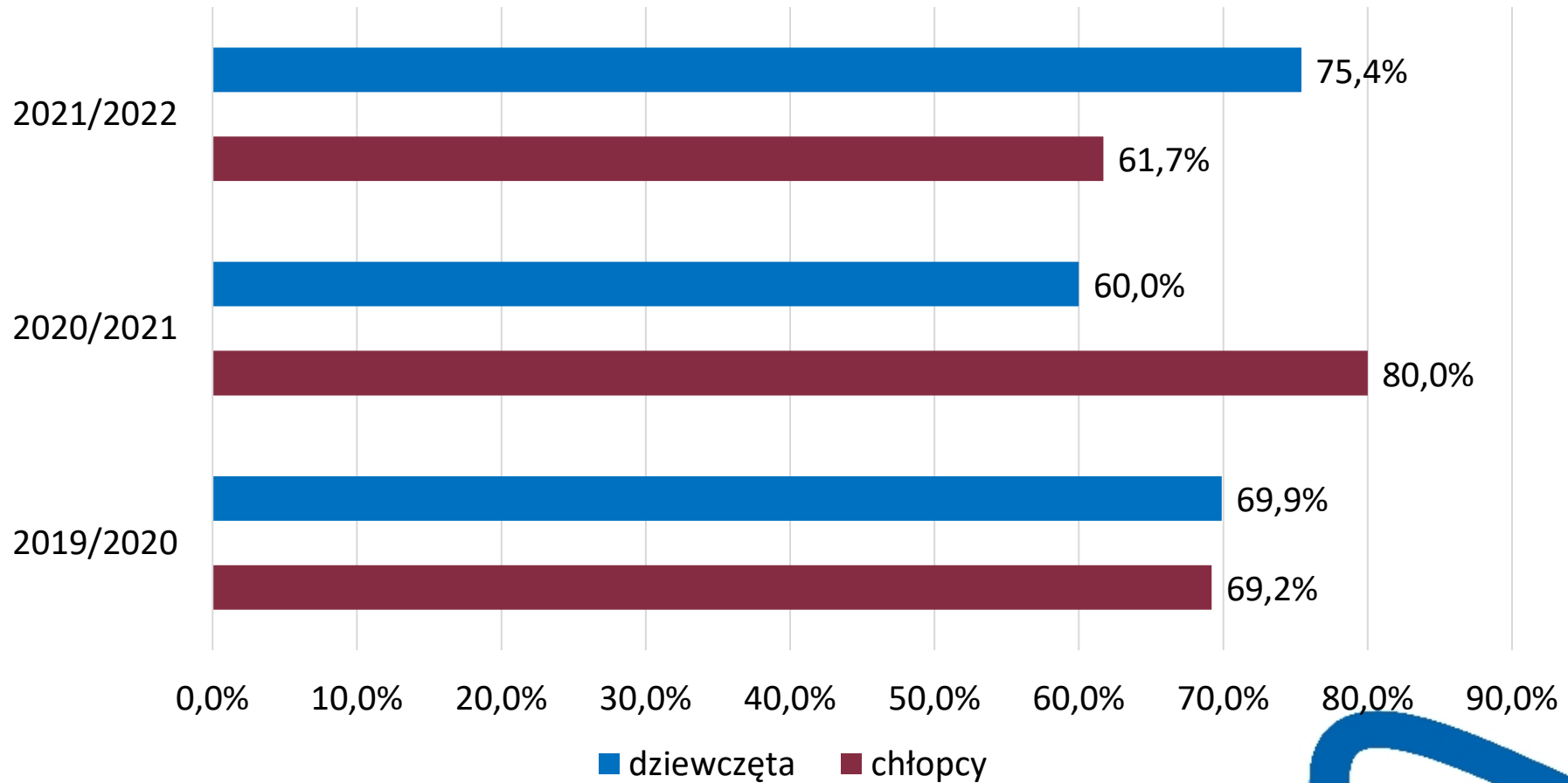
- służą monitorowaniu zjawisk z obszaru zachowań ryzykownych wśród uczniów krakowskich szkół,
- ilustrują styl życia dzieci i młodzieży,
- pokazują zależności pomiędzy konstruktywnymi aktywnościami a zachowaniami ryzykownymi,
- przedstawiają procentowo przekonania respondentów,
- umożliwiają porównanie i wyznaczenie dominujących trendów,
- stanowią podstawę do konstruowania adekwatnych oddziaływań, np. programy profilaktyczne.

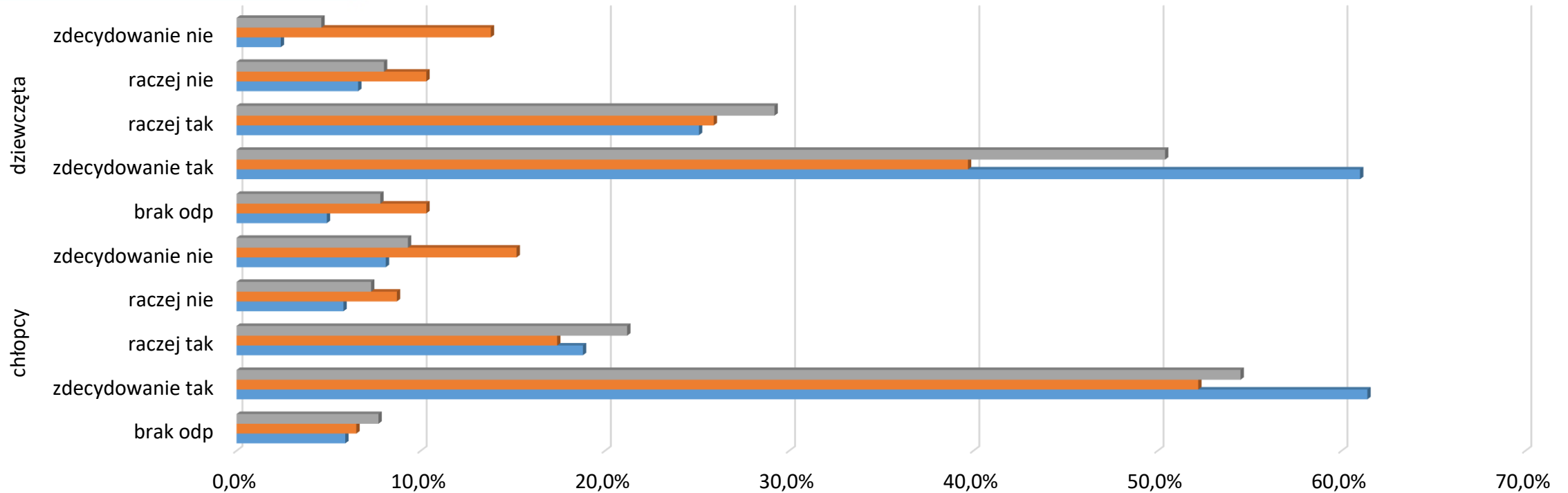

Czy kiedykolwiek próbowałeś/aś alkoholu? Szkoła Podstawowa klasy 4-6

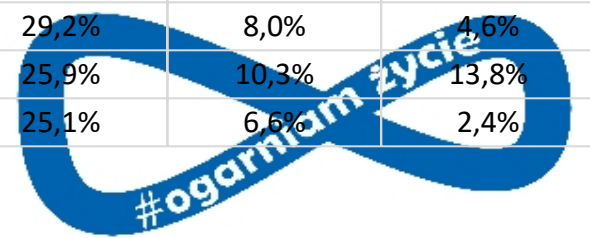
Czy kiedykolwiek próbowałeś/aś alkoholu? Szkoła Podstawowa klasy 7-8

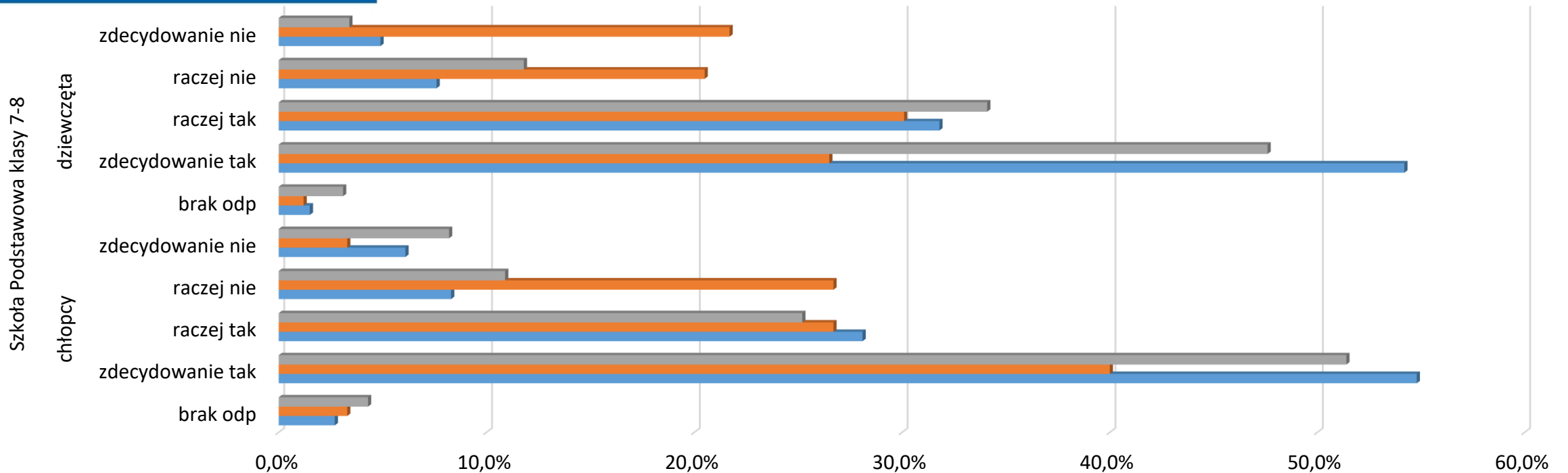

	chłopcy					dziewczęta				
	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie
■ 2021/2022	7,7%	54,5%	21,2%	7,3%	9,3%	7,8%	50,4%	29,2%	8,0%	4,6%
■ 2020/2021	6,5%	52,2%	17,4%	8,7%	15,2%	10,3%	39,7%	25,9%	10,3%	13,8%
■ 2019/2020	5,9%	61,4%	18,8%	5,8%	8,1%	4,9%	61,0%	25,1%	6,6%	2,4%

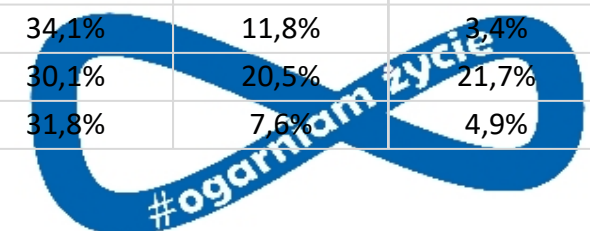
■ 2021/2022 ■ 2020/2021 ■ 2019/2020

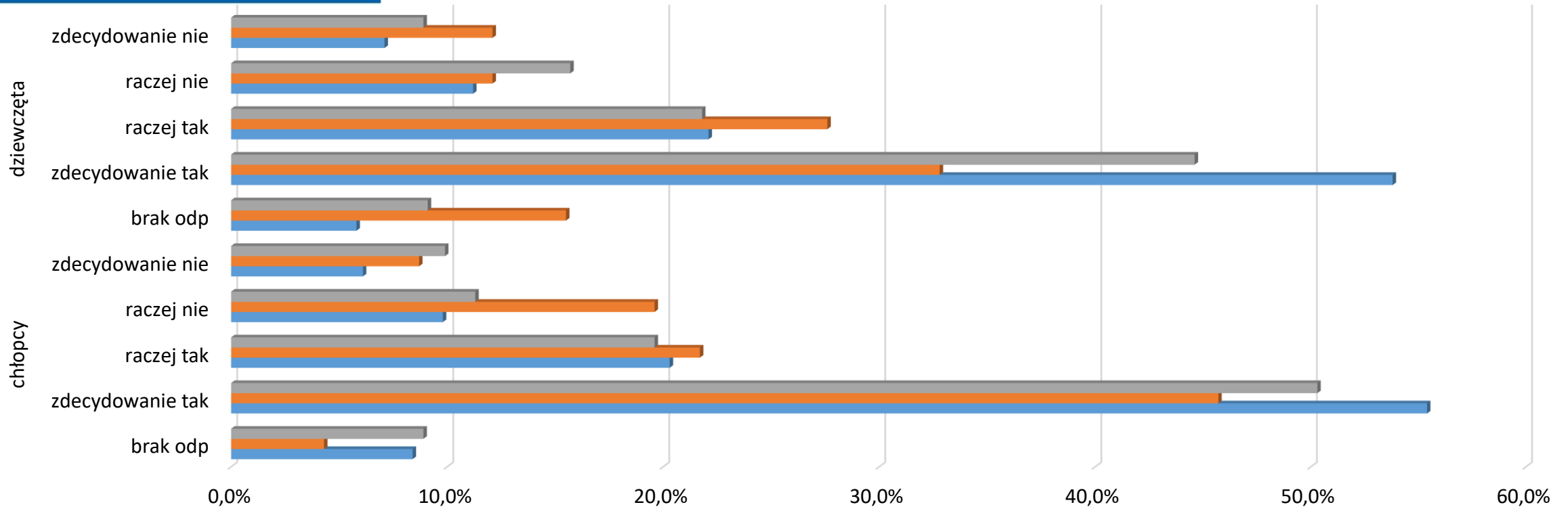

	Szkoła Podstawowa klasy 7-8									
	chłopcy					dziewczęta				
	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie
■ 2021/2022	4,3%	51,4%	25,2%	10,9%	8,2%	3,1%	47,6%	34,1%	11,8%	3,4%
■ 2020/2021	3,3%	40,0%	26,7%	26,7%	3,3%	1,2%	26,5%	30,1%	20,5%	21,7%
■ 2019/2020	2,7%	54,8%	28,1%	8,3%	6,1%	1,5%	54,2%	31,8%	7,6%	4,9%

■ 2021/2022 ■ 2020/2021 ■ 2019/2020

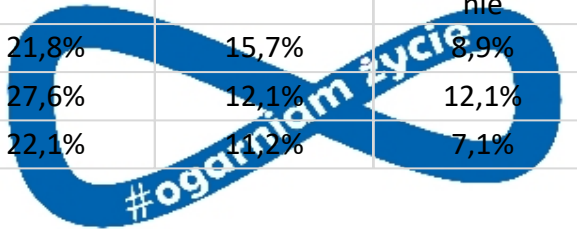

Konsekwencje picia alkoholu – mogą się uzależnić kl. 4-6

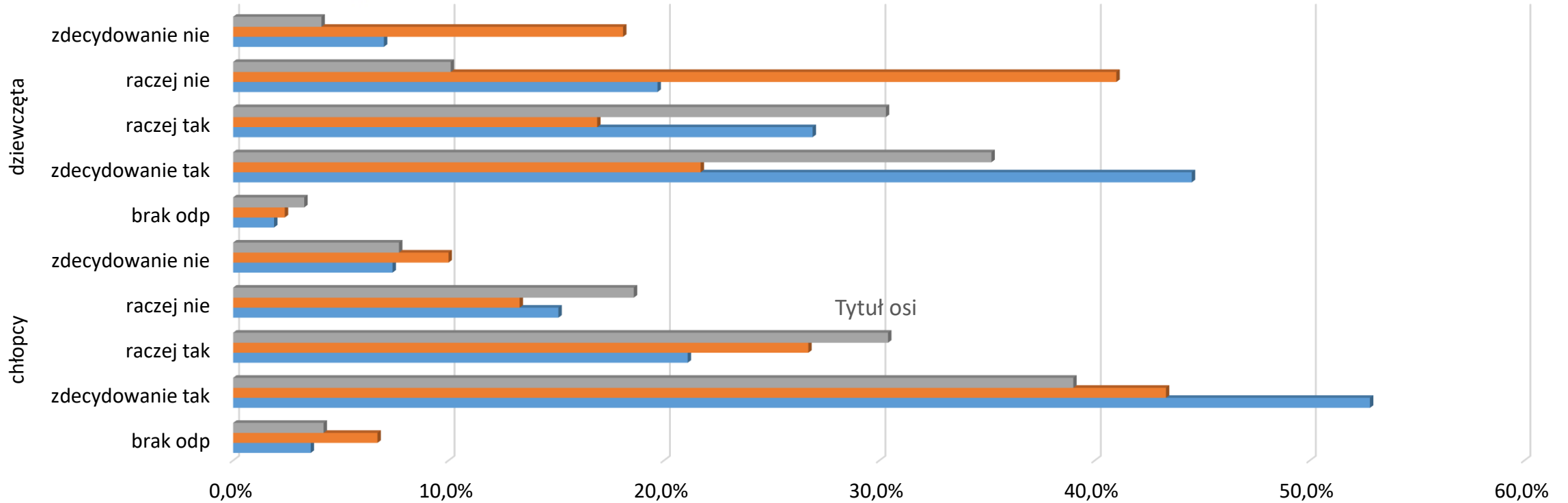

	chłopcy					dziewczeta				
	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie
■ 2021/2022	8,9%	50,3%	19,6%	11,3%	9,9%	9,1%	44,6%	21,8%	15,7%	8,9%
■ 2020/2021	4,3%	45,7%	21,7%	19,6%	8,7%	15,5%	32,8%	27,6%	12,1%	12,1%
■ 2019/2020	8,4%	55,4%	20,3%	9,8%	6,1%	5,8%	53,8%	22,1%	11,2%	7,1%

■ 2021/2022 ■ 2020/2021 ■ 2019/2020

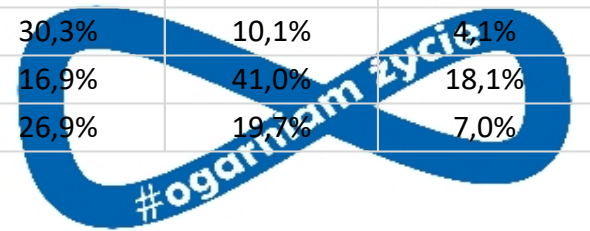

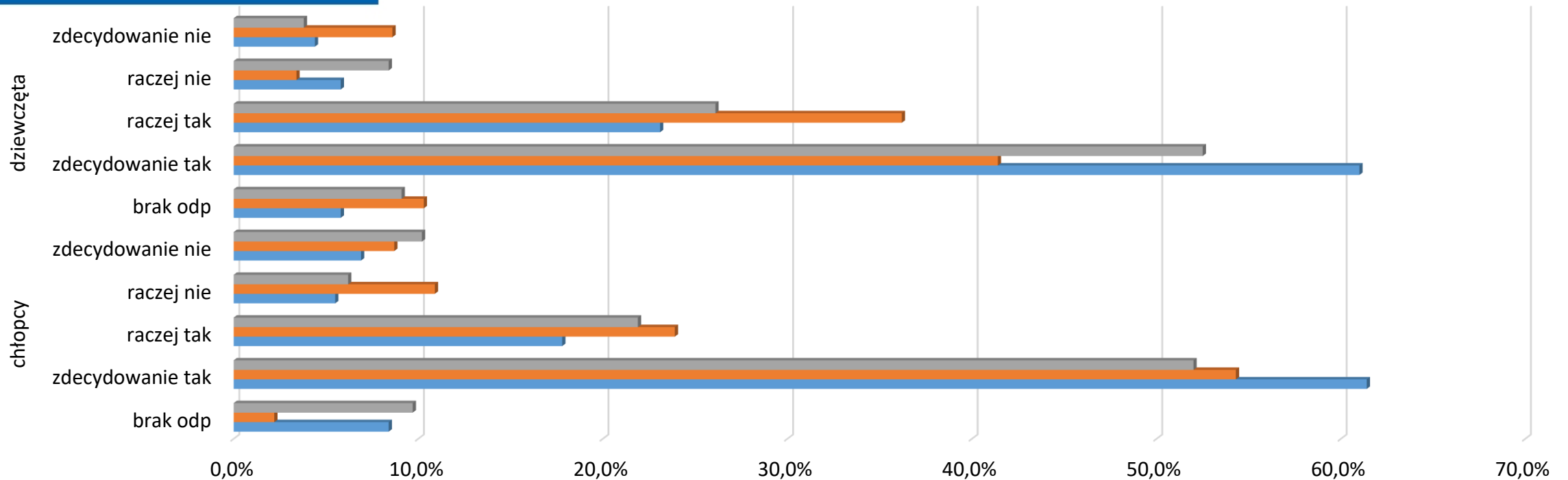
Konsekwencje picia alkoholu – mogą się uzależnić , kl. 7-8

	chłopcy					dziewczęta				
	brak odp	zdecydowani e tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowani e nie	brak odp	zdecydowani e tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowani e nie
■ 2021/2022	4,2%	39,0%	30,4%	18,6%	7,7%	3,3%	35,2%	30,3%	10,1%	41%
■ 2020/2021	6,7%	43,3%	26,7%	13,3%	10,0%	2,4%	21,7%	16,9%	41,0%	18,1%
■ 2019/2020	3,6%	52,8%	21,1%	15,1%	7,4%	1,9%	44,5%	26,9%	19,7%	7,0%

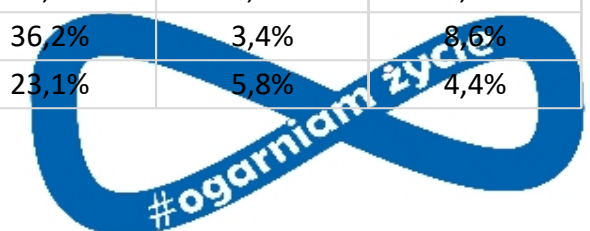
■ 2021/2022 ■ 2020/2021 ■ 2019/2020

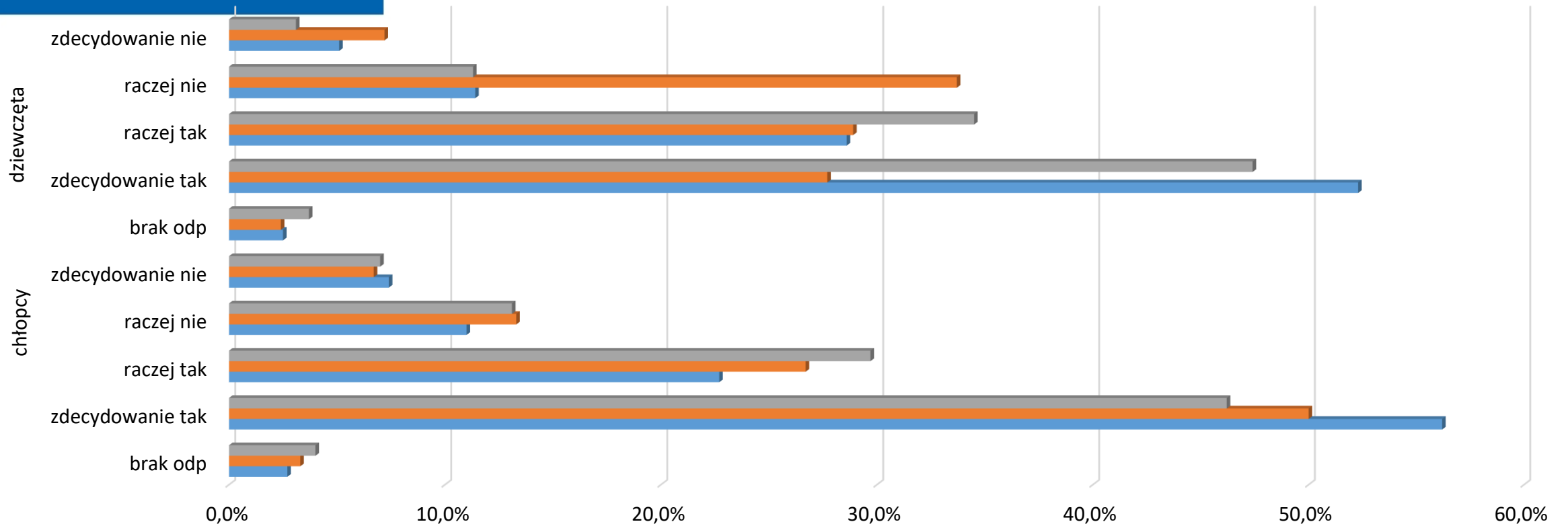

	chłopcy					dziewczęta				
	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie
■ 2021/2022	9,7%	52,0%	21,9%	6,2%	10,2%	9,1%	52,5%	26,1%	8,4%	3,8%
■ 2020/2021	2,2%	54,3%	23,9%	10,9%	8,7%	10,3%	41,4%	36,2%	3,4%	8,6%
■ 2019/2020	8,4%	61,4%	17,8%	5,5%	6,9%	5,8%	61,0%	23,1%	5,8%	4,4%

■ 2021/2022 ■ 2020/2021 ■ 2019/2020

	chłopcy					dziewczęta				
	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	brak odp	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie
■ 2021/2022	4,0%	46,2%	29,7%	13,1%	7,0%	3,7%	47,4%	34,5%	11,3%	3,1%
■ 2020/2021	3,3%	50,0%	26,7%	13,3%	6,7%	2,4%	27,7%	28,9%	33,7%	7,2%
■ 2019/2020	2,7%	56,2%	22,7%	11,0%	7,4%	2,5%	52,3%	28,6%	11,4%	5,1%

■ 2021/2022 ■ 2020/2021 ■ 2019/2020

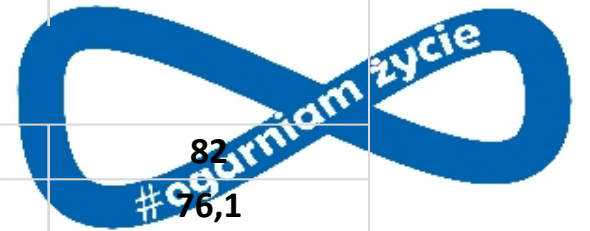
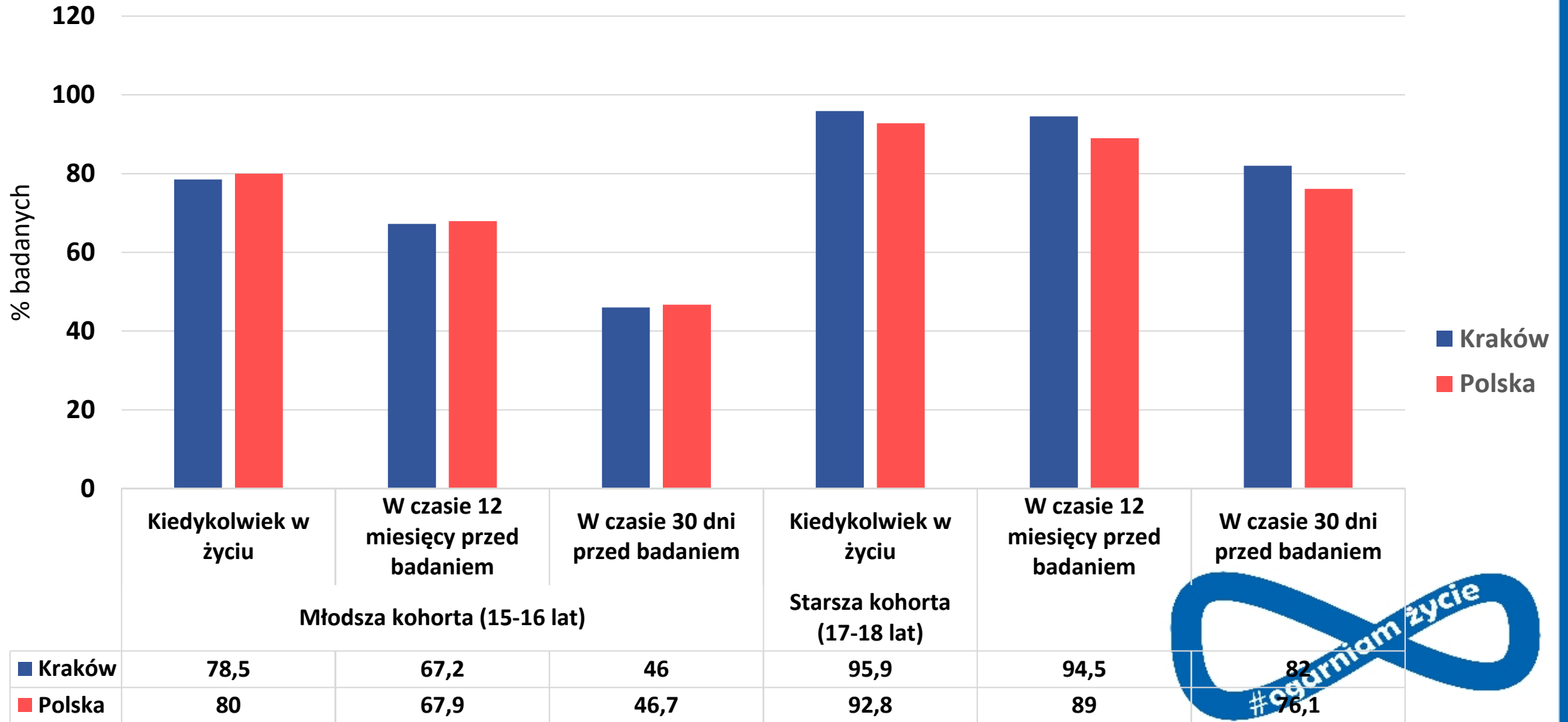

Badania ESPAD

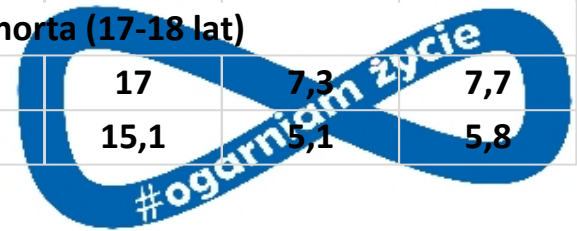
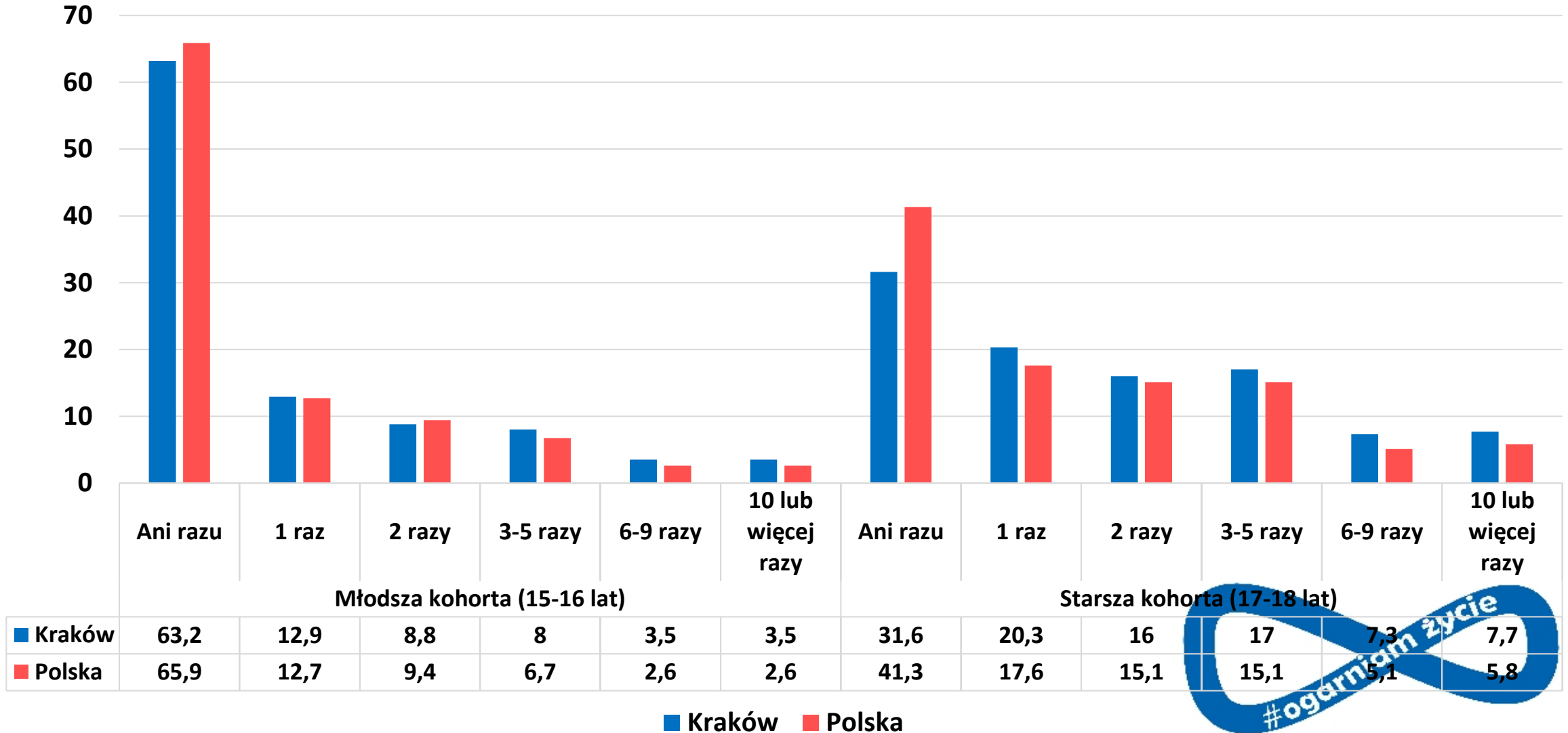
- W ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowane są audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas pierwszych i trzecich szkół średnich, czyli młodzieży w wieku 15-16 lat oraz 17-18 lat,
- Badania ESPAD podjęto w 1995 r. z inicjatywy Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group) działającej przy Radzie Europy,
- Celem badania był pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Picie napojów alkoholowych

Picie nadmierne w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem

Wnioski z badania ESPAD:

- napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży,
- w obu kohortach najbardziej popularnym napojem alkoholowym jest piwo, a najmniej popularnym jest Alcopop,
- w czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 63,7% uczniów młodszych i 30,2% uczniów starszych.
- uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów. Na tym tle dostępność substancji nielegalnych jest oceniana niżej. Spośród substancji nielegalnych najwyżej oceniana jest dostępność przetworów konopi,
- badani narażeni są przede wszystkim na oferty napojów alkoholowych
- **rodzice respondentów w znacznej części nie zabraniają swoim pociechom picia alkoholu, chociaż pozwalają na picie, w większości, jedynie w swojej obecności,**
- większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Wnioski

Warunkiem skutecznej pracy profilaktycznej jest skoordynowanie działań we wszystkich obszarach jej funkcjonowania. Działania profilaktyczne powinny być skierowane na najważniejsze czynniki ryzyka tkwiące zarówno w jednostce jak i jej otoczeniu społecznym. Praca profilaktyczna powinna być organizowana rzetelnie i dokładnie, we współpracy z rodzicami oraz instytucjami różnych typów. Powinna być przemyślana i mieć charakter ciągły oraz kompleksowy. Efekty naszej pracy będą widoczne w tym, jak **„ogarniają się”** kolejne pokolenia.

Fachowa literatura:

- Ralph Lopez” Twój nastolatek- zdrowie i dobre samopoczucie”
- Ruth Maxwell” Dzieci, alkohol, narkotyki”.
- T. Dimoff, S. Carper” Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki”
- Melanie McFadyen” Narkotyki wiedzieć więcej”.

 Kraków

**Miejskie Centrum Profilaktyki
Uzależnień w Krakowie**
ul. Rozrywka 1
31-419 Kraków
tel. 12 411 41 21
www.mcpu.krakow.pl

Dziękuję Państwu za uwagę

Mariusz Nawrot
Dyrektor
Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

